

Rozhýbaný kraj

Marec / 2023

 KOŠICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Najväčšia rekonštrukcia mosta v kraji ukončená

Najdlhší župný most pri obci Sirník je sprejazdený pre východniarov.

Župa pomáha s výstavbou kanalizácií aj vodovodov

Krok k očiste!

Klop-klop. Marec je nielen mesiac knihy, ale aj prebúdzania prírody a začiatku naplňovania predsavzatí. Je to zároveň príležitosť na oslavu nástupu rovnodennosti, letného času a príjemnejšieho vstávania do slnečného dňa. Zaklopať na dvere sa však dá aj znenazdajky a v inom štýle. Vtedy sa natíska otázka, či skôr zamyslenie nad zvláštnou a až čudnou dobou. Preto si vážme podporu všetkých tých, ktorí nepodľahnú šíreniu neoverených informácií a vypúšťaniu bublín. Informácia je totiž veľmi citlivý útvar, s ktorým možno ľahko manipulovať, dá sa ľahko skresliť a je ju možné aj deformovať. Dnešná doba pripomína procesy z dob minulých, ale hlavne je to mediálny lynč. Zachovajme si preto aspoň my na východe zdravý rozum a najskôr dvakrát merajme a až potom režeme... Prikryvať sa však môžeme len vhodnou perinou, pričom v tomto náročnom roku bude obzvlášť platiť, že s každým eurom treba narábať veľmi citlivo. Vplyvom vonkajších škrtov, nesystémových vládnych krokov rozdania peňazí z príjmov samospráv, totiž musíme šetriť a spoliehať sa len na to, čo a koľko máme vo vlastnej špajze.

Symbolicky si zaprajme a zaklopme klop-klop na znak vzájomnej úcty, rešpektu a väčšieho pochopenia.

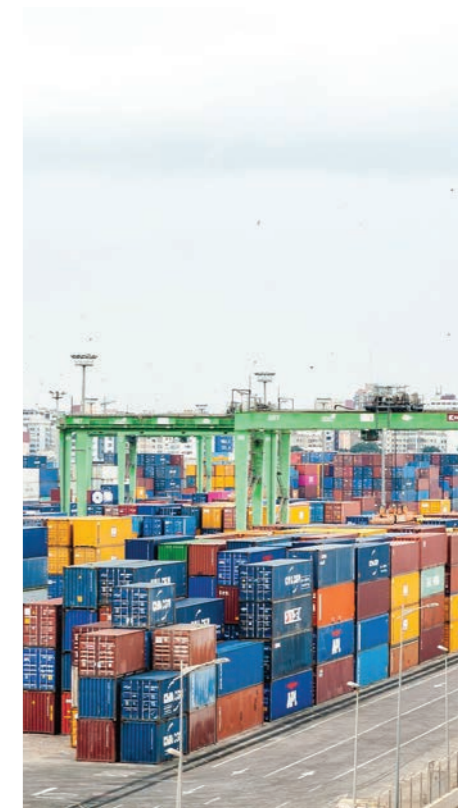
Rastislav Trnka

predseda KSK
predseda@vucke.sk

Rozpracované projekty však naďalej pokračujú a dôkazom toho je aj moja srdcovka, najväčšia investícia, úspešná rekonštrukcia mosta pri Sirníku. Vodičom a vôbec ľuďom na Zemplíne to výrazne zlepší kvalitu života. Rovnako tak nová kanalizácia v Moravoch a takisto vodovod v obci Ploské-Ortáše. Obzrieme sa aj do minulosti. Sériu podujatí venovaná 200. výročiu narodenia osobnosti grófa Júliusa Andrássyho je len takou čerešničkou na torte. Symbolicky si zaprajme a zaklopme klop-klop na znak vzájomnej úcty, rešpektu a väčšieho pochopenia. Potom nám všetkým v rodnom kraji bude sveta žiť!

Obsah

Z krajského rozpočtu ukrojil štát

V hre 10-tisíc pracovných miest!

Dohoda nových akcionárov logistického a priemyselného parku znamená skvelú správu pre východiarov. Global Logistic Industrial Park pri Košiciach prináša potenciál až pre 10-tisíc pracovných miest.

str. 11

Rozhovor s Karolom Tóthom

O talentovaných umelcov a hercov na východe naozaj nie je nuda. Dôkazom toho je aj nová, čoraz populárnejšia tvár slovenských obrazoviek s maďarskými kolegami. Rodák z Košíc Karol Tóth (32) sa netají tým, že do rodného kraja sa stále vracia s veľkou radosťou.

str. 4 - 5

Košický samosprávny kraj musí hospodáriť s výrazne nižším rozpočtom. Zákon schválený poslancami NR SR o vládnom daňovom bonuse má v konečnom dôsledku negatívny dopad na župnú pokladnicu a rovnako aj na možnosti krajskej samosprávy v oblasti nových investícií.

str. 7

Rozhovore

s Karolom Tóthom

Keď sa po mesiacoch vrátim domov, vždy ma príjemne prekvapí, ako na východe napredujeme. Teší ma, že v mojom rodnom kraji nezabúdame na rozvoj.

O talentovaných umelcov a hercov na východe naozaj nie je núdza. Dôkazom toho je aj nová, čoraz populárnejšia tvár slovenských obrazoviek s maďarskými koreňmi. Rodák z Košíc Karol Tóth (32) si od jesene získava srdcia fanúšikov vďaka stvárneniu tajomného lekára v seriáli Druhá šanca. Spevom a tancom dvíhal obecenstvo zo stoličky aj ako účinkujúci v televíznej šou Tvoja tvár znie povedome. Vďaka jedinečnej charizme i energickému nasadeniu sa tento východniar teší rastúcej obľúbenosti hlavne u nežnejšieho pohlavia. Aj keď ako študent odišiel hľadať a zdolať životné výzvy na západ, do rodného kraja prichádza vždy s obrovskou radosťou.

Pomerne rýchlo a zaslúžene sa dostávate na výslnie slovenských obrazoviek. Ako vlastne začala vaša umelecká kariéra?

Do divadelného sveta som vstúpil už ako stredoškôľák. Na košickom gymnáziu som robil amatérske divadielko, neskôr ma angažovali v divadle Thália. Moje herecké pôsobenie začalo stopercentne po maďarsky. Herectvo som odišiel študovať do Bratislavy. Niekoľko rokov ma diváci mohli vídať na doskách divadla v Komárne. Keď som už vyrástol z malého mestečka, moje herecké kroky ma zaviedli do Budapešti, kde žijem síce dodnes, ale už nie dlho, pretože sa odtiaľ sťahujem.

Východniari vás od jesene sledujú na obrazovkách v úspešných televíznych šou. Stíhate popri vašich povinnostiach chodiť do rodného kraja?

Metropolu východu navštevujem často. Považujem sa za lokálpatriota. Na Košice a východ neďám dopustiť. Vždy sa snažím v sebe nájsť zámienku a dôvod k návšteve môjho rodiska. Keď sa po mesiacoch vrátim domov, vždy ma príjemne prekvapí, ako región napreduje. Za tie roky, čo som preč, sa tu vybudovali nové kultúrne inštitúcie, možnosti pre aktívny oddych, ale aj nová dopravná infraštruktúra. Teší ma, že v mojom rodnom kraji nezabúdame na rozvoj a inovácie.

Momentálne účinkujete v seriáli Druhá šanca ako lekár. Mnohých divákov určite zaujíma, nakoľko je tento filmový svet medicíny podobný tomu skutočnému...

Nemocničný život na obrazovke je samozrejme iný, než v realite. Je pochopiteľne vizuálne príťažlivejší a prikrášený. V pozadí je komparz v podobe zdravotných sestier a lekárov, ktorí dotvárajú atmosféru nemocničného prostredia. Nevidno tam ale starú babičku či dedka s igelitovou taškou, s bolesťou a trápením v tvári. Školstvo a zdravotníctvo, to sú v mojich očiach dva základné piliere spoločnosti, tie si na východe rozhodne musíme nielen chrániť, ale aj podporovať. Chápem, že mnoho mladých, napríklad aj začínajúcich lekárov, chce odísť na západ za vidinou lepšieho života, no dostupnosť zdravotníctva považujem za prioritu, ku ktorej by sme mali pristupovať s rešpektom.

Máte okrem herectva aj iné záľuby či obľúbené aktivity?

Možno to o mne mnoho ľudí nevie, ale zbožňujem hory a cyklistiku. Mám tu v regióne prechodených a najazdených mnoho kilometrov. To je niečo, kvôli čomu tu vždy rád chodím. Myslí, že by sme mali opätovne objaviť čaro prírody. Každé miesto má svoju akoby frekvenciu či vibráciu. Mne sa napríklad páči aj život v rušnom meste, láka ma vystupovanie v historickom divadle a vychutnávať si dobrú kávu v útulnej kaviarničke. Pravda je ale taká, že v lese sa cítim najpríjemnejšie. Keď som v lone prírody, to ma už nikto na telefóne nezastihne, vtedy mám vyhradený čas len a len pre seba, pre moju psychohygienu. Prírodu a jej blahodárne účinky by sme nemali podceňovať.

Čoraz viac sa hovorí o tom, že vaše výkony a vystúpenia priťahujú pozornosť ženského oka a srdca. Prejavuje sa to aj vo vašom osobnom živote?

Popularitu medzi divákmi, respektíve obľúbenosť medzi nežnejším pohlavím, osobne veľmi neriešim. Nie som stotožnený s tým, aby sa ľudia hodnotili len podľa výzoru alebo popularity, keď sa objavia na obrazovkách. Priznám sa, že teraz mám na sociálnych sieťach veľké množstvo správ od rôznych fanúšičiek, ale je ťažké na nich odpovedať. Viac by sa mi napríklad páčilo, ak by mi dievča napísalo po mojom divadelnom predstavení. To je úplne iný zážitok, kde má herec priamy kontakt s divákom. Na javisku sa nedá nič vyretušovať, nič prikrášiť. Herec či herečka je tam

naozaj tým, kým skutočne je. Preto aj divadlo považujem za viac kontaktné a bližšie k človeku.

“**Nemocničný život na obrazovke je samozrejme iný, než v realite. Je pochopiteľne vizuálne príťažlivejší a prikrášený.**”

Kraj otvoril most Sirmík pre verejnosť

Most nad riekou Ondava pri obci Sirmík

- postavený bol v roku 1965
- most je dlhý 198,97 metrov a široký 10,7 metra
- konštrukciu mosta tvoril prefabrikovaný predpätý betón a nosníky typu Vloššák

História rekonštrukcie

Veľmi zlý stavebno-technický stav mosta bol zistený ešte v júni 2021, kedy došlo k popraskaniu časti nosníkov, na základe čoho Správa ciest KSK uzatvorila most. Následne v jeseni bolo odstránených 11 nosníkov a na časti mosta osadené dočasné premostenie umožňujúce prejazd vozidiel s obmedzenou nosnosťou. Ani tieto opatrenia však nezabránili ďalšej degradácii mosta, v dôsledku čoho bol jeho stavebno-technický stav preklasifikovaný na číslo VII, teda havarijný. V marci 2022 statik odporučil jeho bezodkladné uzavretie.

Východniarmi najočakávanejšia a pre Košický samosprávny kraj technicky a finančne najnáročnejšia stavba mosta v histórii župy. Aj takto by sa dala opísať rekonštrukcia mosta M2774 cez riekou Ondava pri obci Sirmík. Župa ho pre východiarov slávnostne otvorila začiatkom marca. Práce na moste začali ešte v apríli 2022. Rekonštrukcia si vyžadovala jeho úplne uzatvorenie, čo pre motoristov znamenalo využívanie obchádzok dlhých desiatky kilometrov. Z tohto dôvodu sa Košický samosprávny kraj snažil robiť maximum pre čo najskoršie sprejazdenie mosta.

Plynulý priebeh rekonštrukcie však spomalili komplikácie pri stavebno-technickom riešení stavby. Dodávateľovi prác boli na základe týchto skutočností odsúhlasené dva časové a finančné dodatky. Aktuálne sú práce na vrchnej stavbe ukončené a stavbári budú pokračovať ešte v spodnej časti. Spoľahlivosť mosta ešte koncom januára overila skúška zaťažiteľnosti, na základe ktorej Okresný úrad Trebišov rozhodol o jeho oficiálnom sprejazdení. Rekonštrukciu realizovala spoločnosť SMS a.s. a cena diela sa vyšplhala na viac ako 4 milióny eur.

Z krajského rozpočtu ukrojil štát

Vládny daňový bonus pripravil župu o 33 miliónov eur.

V parlamente ho nazývajú zákonom roka. Podobne je to aj v každej samospráve, od výšky rozpočtu sa odvíja aj rozvoj Košického kraja. Krajskí poslanci na svojom poslednom zasadnutí v roku 2022, tesne pred Vianocami, dali zelenú rozpočtu vo výške 357 miliónov eur. Aj napriek tomu, že medziročne stúpol o 10 miliónov, na vykrytie nižších príjmov a vyšších výdavkov nebude postačovať. Podpísal sa pod to nárast cien stavebných materiálov, pohonných hmôt, energií či miezd, ale aj vysoká inflácia. Veľký škrt spôsobila vládna zmena. Ak si rodičia uplatnia daňový bonus vo výške 140 eur, zaplatia nižšiu daň z príjmov. Tá je však pre samosprávy hlavným zdrojom financií. „Vláda nesystémovo schválila takzvaný daňový bonus,

čo v preklade znamená, že rozdala peniaze z príjmov samospráv bez ich vedomia. Len našu župu tak v tomto roku pripravila o 33 miliónov eur z príjmov z daní z príjmov fyzických osôb, čo je jej hlavný príjem,“ uviedol predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka. Následkom ďalších rozhodnutí štátu musí župa uvoľniť 16 miliónov eur na zvýšené mzdy. Zatiaľ čo vlni na energie stačili približne 3 milióny eur, pre rok 2023 kraj ráta s výdavkami takmer 8 miliónov eur. Doposiaľ župa každým rokom zvyšovala tempo opráv ciest a mostov. Teraz môže plánovať len bežnú údržbu, na ktorú vyčlenila 35 miliónov eur. Veľké rekonštrukcie nateraz musia počkať. Pokračovať však budú projekty, ktoré neboli

ukončené v roku 2022. S novými investíciami župa rátať nemôže, na tento účel majú slúžiť len 2 percentá z krajskej kasy. Aj napriek neželaným škrtom porastú napríklad výdavky na prímestskú autobusovú dopravu, a to z dôvodu zvýšenia miezd vodičov a cien pohonných látok. V rozpočte to predstavuje takmer 35 miliónov eur. Spolu 14 miliónov eur je určených na kultúru. Najviac, až 116 miliónov, poputuje už tradične na vzdelávanie. Dokopy 13 župných zariadení sociálnych služieb si v budúcom roku rozdelí vyše 29 miliónov eur a vyše 7 miliónov eur prispeje kraj zo zákona neverejným poskytovateľom sociálnych služieb.

Župa pomáha s výstavbou kanalizácií aj vodovodov

Potočiť kohútikom a napiť sa číreho tekutého pokladu je dnes v našich končinách samozrejmosťou. V mnohých obciach Košického kraja však ešte stále chýba priame napojenie na verejný vodovod a východniari sú tak odkázaní iba na vlastné studne. Župa chce tento stav zmeniť, preto pomohla sprostredkovať eurofondy na dobudovanie vodovodu v obci Ploské v okrese Košice-okolie. Novovybudovaná sieť potrubí v časti obce Ortáše sa napojí na už existujúci vodovod v Ploskom. Vodovod tak získa ďalších 300 miestnych obyvateľov. Prívod vody a nový vodojem bude skutočnosťou do konca roka 2023. Zdrojom pitnej vody pre

Ploské-Ortáše je vodná nádrž Starina. Župa už bola súčasťou podobného projektu v obci Kluknava na Spiši, aj tam išlo o rozšírenie pôvodného vodovodu v obci. Na verejnú vodovodnú sieť sa napojilo ďalších vyše 500 obyvateľov. Košický samosprávny kraj stojí aj pri inom dôležitom projekte. V Moravoch na Zemplíne pomôže s výstavbou kanalizácie. Je až neuveriteľné, že obec doposiaľ nemala napojenie na čističku odpadových vôd. Ich budovanie je podstatné aj kvôli záväzku Slovenska voči Európskej únii. Tá zaviazala obce nad 2000 obyvateľov k ich dobudovaniu do roku 2014, čo však Slovensko dodnes ne-

splnilo. Pomocnú ruku preto podáva župa, ktorá však môže pomôcť iba pri vybavovaní eurofondov na ich dostavbu. Stalo sa tak aj pri tomto projekte, kde sa novovybudovaná kanalizácia v Moravoch a časti Lučkovce napojí do jestvujúcej kanalizácie v obci Trhovište. Splaškové vody odvedie do čističky odpadových vôd v Bánovciach nad Ondavou. Vďaka tomu získa napojenie ku kanalizácii ďalších 784 obyvateľov. Práce by mali byť dokončené do konca tohto roka. Pri oboch projektoch je investorom projektu Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.

Rok 2023 v znamení výročia narodenia grófa Júliusa Andrássyho

Pôbil ako minister zahraničných vecí monarchie Rakúsko-Uhorska. Bol poslancom Zemplínskej stolice na uhorskom sneme, neskôr bol vymenovaný za zemplínskeho župana. Zaslúžil sa o úspešné rakúsko-uhorské vyrovnanie. Ako palatín korunoval cisára Františka Jozefa I. za uhorského kráľa a jeho manželku Alžbetu, známu ako Sissi, za uhorskú kráľovnú. Reč je o významnom politikovi a diplomatovi, grófovi Júliusovi Andrássy. V Múzeu a Kultúrnom centre južného Zemplína v Trebišove patrí osobnosti Júliusa Andrássyho celý rok 2023, počas ktorého si pripomínajú

200. výročie jeho narodenia. Sériu podujatí venovanú významnému politikovi otvorili výstavou s príznačným názvom ANDRÁSSY 200. Výstava predvie návštevníkov životom grófa Andrássyho, od jeho narodenia v marci roku 1823 cez jeho politickú kariéru až po jeho smrť. „**Prostredníctvom rôznych zaujímavostí chceme návštevníkom priblížiť grófa Andrássyho ako manžela, otca, vtipného človeka, šľachtica, ale aj ako významného politika 19. storočia,**“ uviedla riaditeľka Múzea Trebišov Beáta Kereštanová. Medzi vystavovanými zbierkovými predmetmi uvidíte napríklad trónne

kreslo vyrobené Júliusom Andrássyom pre cisára Františka Jozefa I., či jurácku šabľu, ktorú gróf Andrássy daroval podžupanovi Zemplínskej župy. Dámy zaujme replika korunovačných šiat cisárovnej Sisi či replika svätoštefánskej koruny a mnohé iné. Trebišovské múzeum pripravilo aj niekoľko ďalších aktivít spojených s 200. výročím narodenia grófa Andrássyho, ako napríklad Aristokratický ples v júli, jesenný Hon na lišku či medzinárodnú odbornú konferenciu o Andrássy. Výstava ANDRÁSSY 200 potrvá do 30. septembra, cena vstupného je 6 eur.

Jediná medzi hokejistami

Košičanka Nikola Komloš (15) nasleduje svoje sny. Prváčka na košickej Strednej športovej škole na Triede SNP, ktorej zriaďovateľom je Košický samosprávny kraj, prišla do skutočne unikátneho prostredia. Na celej škole je medzi chlapcami jediná hokejistka. Odvážne dievča nemá problém so spolužiakmi trénovať, hrať zápasy a dokonca si väčšiu náročnosť hry

pochvaľuje. K mladej východniarke prišla láska k hokeju prirodzene. „Keď som si ako 4-ročná vyskúšala korčule a hokejku, hneď sa mi to zapáčilo. Dodnes ďakujem rodičom, že ma neskôr prihlásili na hokejový nábor detí,“ spomína Nikola. Jej vášeň a zápal pre kontaktný šport neostal nepovšimnutý. „Môj prvý zápas bol v roku 2017. Tréner ma nominoval

do zostavy, čo ma milo prekvapilo. Síce sme prehrali, no rýchlo som sa naučila, že v športe je dôležité vedieť nielen vyhrávať, ale aj prehrávať,“ povedala Nikola. Športový talent sa Košičanka rozhodla naplno rozvíjať. Preto sa po skončení základnej školy prihlásila na Strednú športovú školu na Triede SNP v Košiciach, kde študuje športový manažment. „Po mojom nástupe do prvého ročníka v septembri som zistila, že spomedzi dievčat tu hrám hokej len ja medzi 60-timi chlapcami hokejistami. V triede mám síce spolužiačky, tie sa ale venujú iným športom,“ dodala stredoškolačka. Ako o sebe prezradila, osobne sa jej mužský štýl hokeja páči viac. „Ich pohyb je rýchlejší, no chlapci taktiku až tak neovládajú. U žien hráme možno menej dynamicky, ale zato oveľa taktickejšie,“ opísala Nikola. Podľa stredoškolačky vedľa jej súperu uznať, že v istých situáciách je oproti nim v nevýhode. „Chlapci sú už na takej úrovni a chápu, že som dievča. Síce ma niekedy poriadne pritlačia o mantinel, vzápätí sa mi ospravedlnia. Musím uznať, máme tu fakt športovcov džentlmenov. Možnosť hrať medzi nimi ma športovo posúva, pretože ma to núti byť stále lepšou a rýchlejšou,“ zhodnotila. O mladú a odvážnu Košičanku je už teraz veľký záujem. Súčasne pôsobí v zmiešanom chlapčenskom doraste v Trebišove, ale aj vyslovene v ženskom tíme v Prešove. Športový výkon Nikoly ocenili aj počas decembrového turnaja V4 v Púchove, kde ako reprezentantka slovenského ženského hokejového tímu U18 získala ocenenie hráčky zápasu v súboji s Poľskom. Sily s medzinárodnou konkurenciou si zmerala aj počas januárovej mládežníckej olympiády EYOF v Rakúsku. Ako reprezentantka slovenského ženského tímu si domov priniesla striebornú medailu, nové skúsenosti a motiváciu zlepšovať sa. „Vnímam, že postupne sa aj na Slovensku dostáva ženský hokej do popredia, aj keď od toho mužského má popularitou či úrovňou ďaleko,“ zakončila mladá hokejistka.

V hre stále až 10-tisíc pracovných miest!

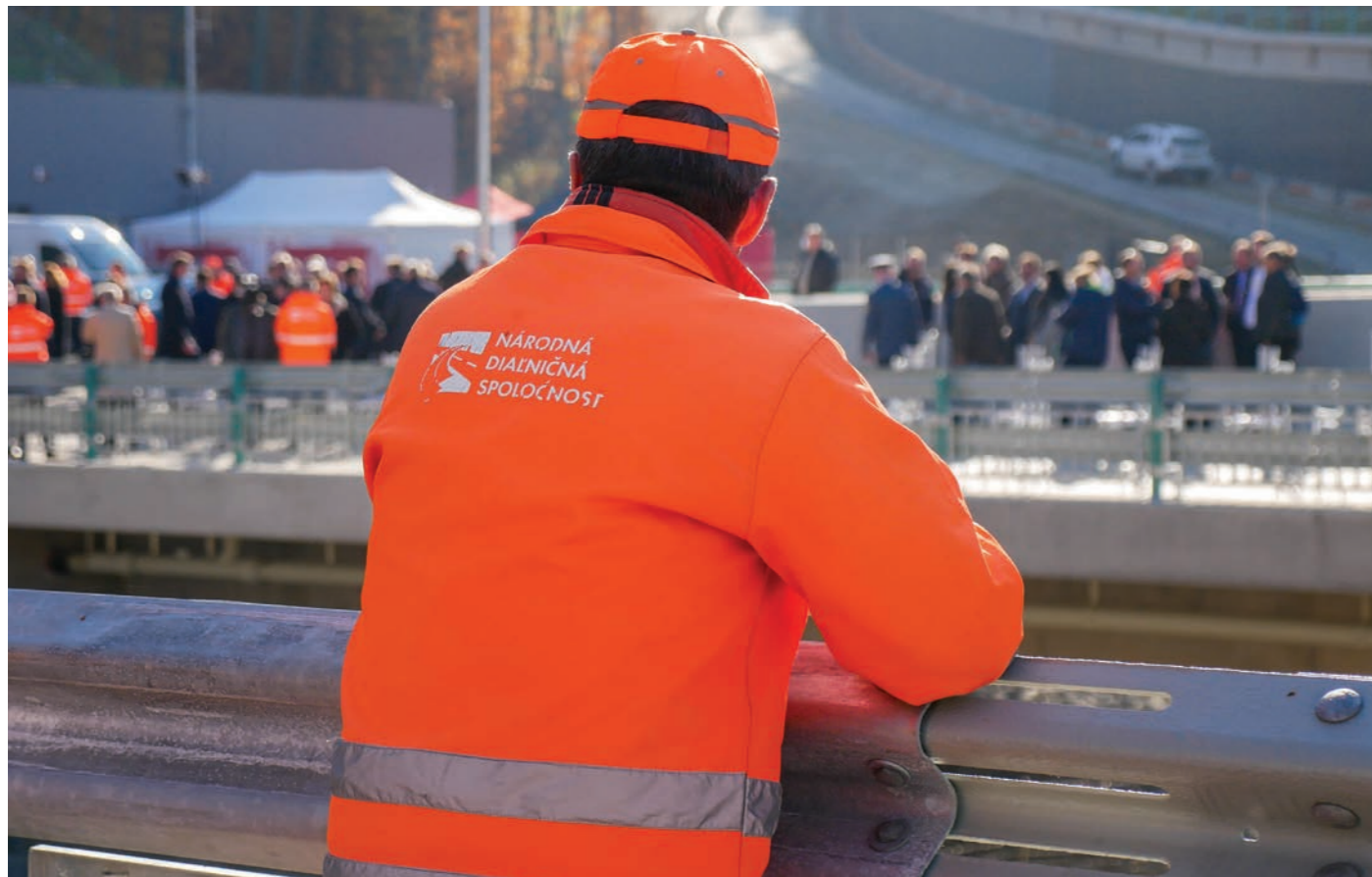
Noví akcionári logistického a priemyselného parku pri Košiciach sa dohodli.

Štyri písenná a veľmi dobrá správa. Skratka GLIP, čiže Global Logistic Industrial Park, je stále aktuálna a je to živý projekt. Veľký logistický a priemyselný park pri Košiciach prináša potenciál až pre 10-tisíc pracovných miest. V spoločnosti GLIP Košice, a.s., ktorej akcionármi sú Košický samosprávny kraj (60%) a spoločnosť Interport Partners Group (40%), nastali po valnom zhromaždení zmeny v dozornej rade a aj predstavenstve. Verejnosť však musí viac zaujímať aktuálna reakcia akcionárov, ktorí sa dohodli na strategickú spoluprácu. V budúcej zóne sa blízko prekladiska Interport a areálu U.S. Steel Košice

počíta s fungovaním logistického a priemyselného parku až na rozlohe 630 hektárov. Ak sa spoločnosť podarí zaradiť do katalógu strategických území aj na úrovni vlády Slovenskej republiky, nášmu kraju to prinesie potenciál 10-tisíc pracovných miest! V praxi sa počíta s prekládkou tovarov s maximálnou kapacitou až 80-tisíc kontajnerov za rok. Prvým následným krokom bude výkup pozemkov v budúcej priemyslovo-vedecko-výskumnej zóne. Strategický partner z oblasti najmodernejšej výroby, výskumu, vývoja a logistiky následne vybuduje kompletnú infraštruktúru a nová zóna bude spĺňať všetky para-

metre územia nadregionálneho významu. K výhodám patrí poloha parku a dokonalé napojenie na letectvá, diaľničnú i železničnú dopravu nielen ukrajinského, ale aj európskeho rozchodu. O významnom impulze pre ďalší rast ekonomického potenciálu Košického kraja tak nemožno pochybovať. Menšinový akcionár už deklaroval zabezpečenie financií vo výške 55 mil. eur, ktoré v nasledujúcich troch rokoch investuje do prekladiska. Celková výška predpokladanej investície po jeho dokončení sa odhaduje až na 3,5 miliardy eur. Tieto investície by sa mali realizovať v nasledujúcich 10-15 rokoch.

Župa pomôže štátu so štúdiou k D1 až po Ukrajinu

Krajské zastupiteľstvo odobrilo i kúpu historickej drevenice v Rejdovej, ktorá sa premení na „živé múzeum“.

Ťahať za jeden povraz sa oplatí. Župa tentoraz spája sily s Ministerstvom dopravy SR a Národnou diaľničnou spoločnosťou, ktorí pracujú na štúdiu k dostavbe diaľnice D1 od Bidoviec až po hranicu s Ukrajinou. Odsúhlasili to krajskí poslanci na poslednom zasadnutí Zastupiteľstva KSK. Podporné podklady pre multimodálnu štúdiu predloží štátu župná nezisková organizácia Dopravná infraštruktúra Košického samosprávneho kraja. Dodávateľ by mal predstaviť komplexnú

štúdiu s návrhom posúdenia jednotlivých dopravných variantov a cost benefit analýzou do konca tohto roka. Päť analyzovaných úsekov je momentálne v štádiu posudzovania vplyvu na životné prostredie. Dobrá správa prichádza aj pre kultúru. Zastupiteľstvo odkleplo kúpu historickej drevenice v Rejdovej aj s jej dobovým zariadením. Prízemný zrubový dom z roku 1851 je národnou kultúrnou pamiatkou a župné Gemerské osvetové stredisko v nej plánuje zriadiť „živé múzeum“ a

vysunuté pracovisko Remeselníckeho inkubátora. Konať by sa tu mohli remeselnícke dielne, workshopy, krátkodobé stáže remeselníkov či iné podujatia. Drevenica je vo výbornom stave a nebude si vyžadovať veľké investície. Poslanci nezabudli ani na zelené témy. Zatiaľ čo v roku 2022 sa v rámci Programu obnovy krajiny realizovali projekty za viac ako 254-tisíc eur, pre rok 2023 je vyčlenených takmer 2,2 milióna eur.

Priority poslancov KSK

Aké sú vaše ciele v aktuálnom volebnom období? Čo by ste chceli presadiť z pozície poslanca KSK?

Iveta Adamčíková

nezávislá

Budem podporovať rozvoj sociálnych služieb a pomáhať pri riešení problémov sociálne vylúčených komunit. Netreba zabúdať na mladé rodiny, a to formou rozvoja nájomného bývania a riešením pracovných príležitostí. V zložitých situáciách sa nachádzajú aj naši seniori odkázaní na odbornú starostlivosť a umiestnenie v špecializovaných zariadeniach. Podporím každý návrh na ďalšie budovanie

týchto zariadení. Verím, že sa podarí zachrániť a revitalizovať Sobranecké a Turzovské kúpele, ktoré KSK odkúpil, aby mohli slúžiť občanom nielen nášho kraja. Toto volebné obdobie je pre mňa prvé na úrovni KSK. Určite podporím každý dobrý návrh, ktorý prispeje k rozvoju nášho kraja a bude prínosom pre občanov.

Daniela Barkasi

SMER - sociálna demokracia, SME RODINA

Mojou prioritou bude aktívne sa podieľať na skvalitnení sociálnych služieb v Košickom kraji v zmysle národných a regionálnych priorít v súlade s koncepciou kraja. Ide najmä o sociálne služby pre seniorov, domovy sociálnych služieb, služby krízovej intervencie a podporné služby. V oblasti školstva je dôležité zvyšovať úroveň modernizácie a inovácie škôl, vyprofilovanie skladby škôl a štruktúry

odborov v kraji tak, aby reflektovali na miestne špecifiká a zamestnávateľov v regiónoch. V oblasti dopravy budem presadzovať neustálu opravu a udržiavanie ciest II. a III. triedy a budovanie bezpečných cyklotrás. Mojou prioritou bude vždy presadzovať predovšetkým záujmy občanov Michalovského okresu.

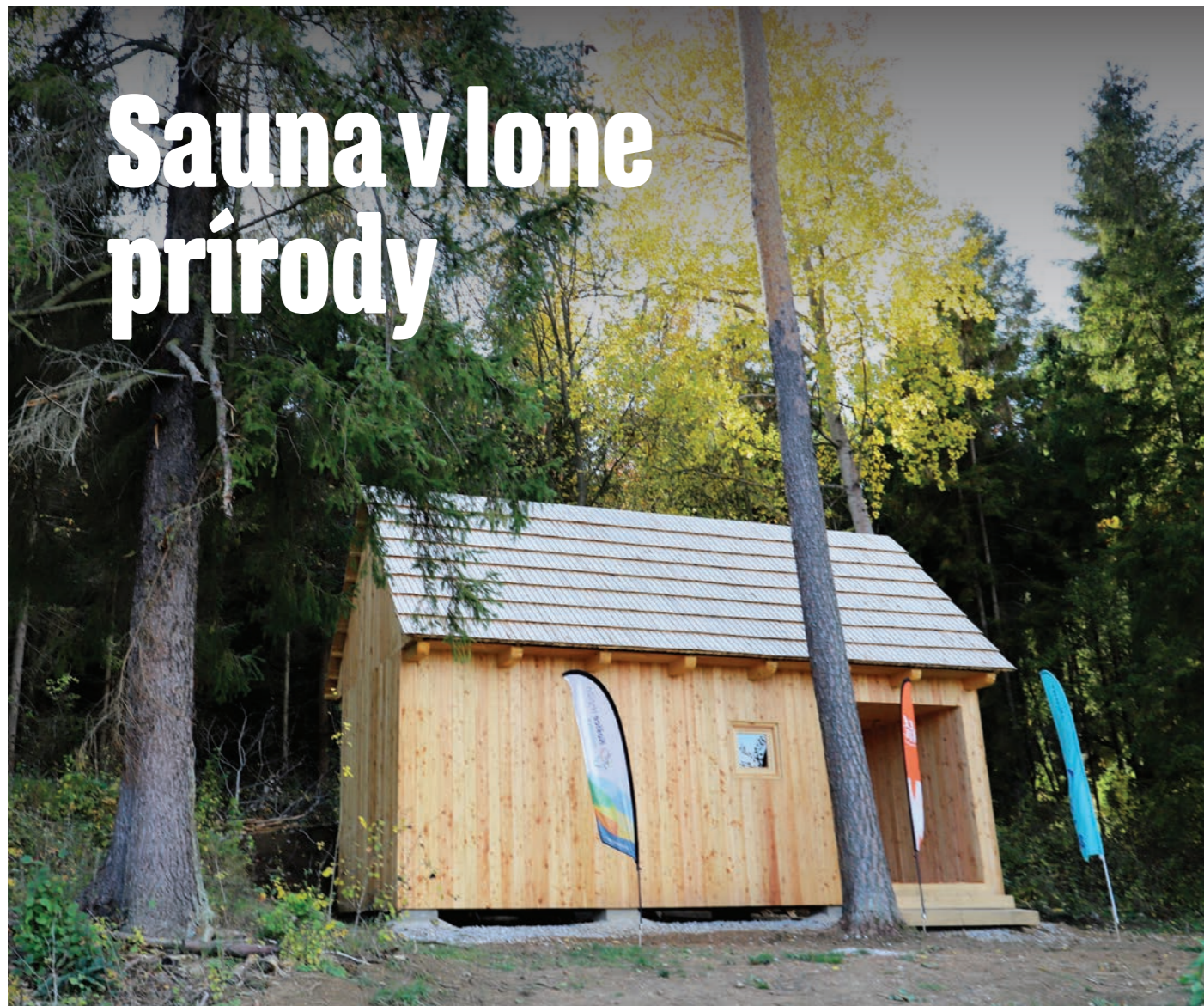
Pavol Bečarik

SNS

Som rozhodnutý pokračovať v riešení priorít pre okres Spišská Nová Ves, ktorými sú komunikácie. Chcem byť nápomocný KSK pri riešení diaľničného privádzača a obchvatu Harichoviec, obnoviť historickú spojnicu Spiš - Gemer cez Dedinky, rekonštruovať dôležité mosty. Zároveň aktívne podporím projekty rozvoja cestovného ruchu. Turizmus by sa mal stať jeden z hlavných zdrojov príjmu pre obyvateľov

okresu i Slovenska. Myslím však aj na budúcnosť našej mládeže, takže podporujem kvalitné stredné školy a ich rozvoj - po všetkých stránkach, aj v športe, čo sa odrazí v budovaní moderných športovísk a telocviční. Verím, že v krátkom čase sa začne s výstavbou novej telocvične v Spišskej Novej Vsi, kde som primátorom.

Sauna v lone prírody

S podporou Košického samosprávneho kraja sa nové zážitky stávajú skutočnosťou. Na turistickej mape východu v prvej polovici marca pribudne dlho očakávaná novinka. Vďaka podpore z programu Terra Incognita si milovníci wellness budú môcť dopriať vytúžený oddych a relax priamo v lone panenskej prírody Spiša. V hustom lese, len 2 kilometre od obce Harichovce, na východniarov i turistov zo všetkých kútov sveta čaká lesná Sauna Kadlubek. Zážitok z pobytu v prírodnej atrakcii umocňuje jej netradičné umiestnenie a samostatné fungovanie na základe rezerváčného systému, ktorý bude verejnosti prístupný cez webovú stránku a stránku obce Harichovce. Cenu za využitie sauny si určí návštevník sám vo forme dobrovoľného príspevku. Aby si každý užil maximálnu pohodu, relax a samotu, saunu pre maximálne šesť osôb si obslúži

každý sám. Objekt bude spravovať a pravidelne kontrolovať komunitný správca, ktorý taktiež dohliadne na jej plynulé fungovanie a čistotu. História saunovania sa začala písať už v 18. storočí vo Fínsku a jeho liečivé účinky sú známe už aj Slovákom. Opakovaný, niekoľko minútový pobyt v saune uvoľňuje nervové napätie, telo aj dušu. Pozitívne vplýva na regeneráciu a na psychickú i fyzickú relaxáciu, ktorú si teraz budú môcť záujemcovia dopriať na skutočne čarovnom mieste.

Reštart cestovného ruchu

Na nudné víkendy a výhovorky, že na východe nič nie je, môžu obyvatelia nášho regiónu pokojne zabudnúť. Po náročnom období, kedy sa utlmilo množstvo druhov aktivít a podujatí, získal cestovný ruch v Košickom

kraji nový impulz. Uplynulý rok 2022 priniesol množstvo lákavých turistických atrakcií, podujatí, autobusových výletov, výstav, ale aj infraštruktúrnych projektov, ktoré bezpochyby prispeli k výraznému nárastu návštevníkov v tomto regióne.

Miliónová pomoc cestovnému ruchu

Odvetvie cestovného ruchu malo po dvoch pandemických sezónach pred začiatkom leta 2022 veľké očakávanie. Ako sa ukázalo, nadšenci pohybu, turistiky a hľadači nových dobrodružstiev nezaháľali. Tempo rastu návštevnosti kraja v mesiacoch jún až august sa zvýšilo o 21 percent, pričom celkovú návštevnosť z roku 2021 sa podarilo prekonať už za prvých osem mesiacov roku 2022. Navýšenie záujmu o trávenie voľného

Kraj má nové atrakcie v každom regióne

Vyšný Medzev

Turistická útulňa Jána Kruteka

Smolník

Geoturistický náučný chodník Rotenberg

Ružín

Nové mólo, vodné bicykle a kajaky

Moravany

Včelí skanzen

Ochtiná a Ruská Bystrá

Nové možnosti cykloturistiky

Košice

Medzevský hámor v Uličke remesiel

Klokočov

Virtuálna ZOO na ranči Klokočina

Borša

Vodný a cyklistický oddychový bod

Detská železnica, Košice

Prvý drezinový ovál na Slovensku

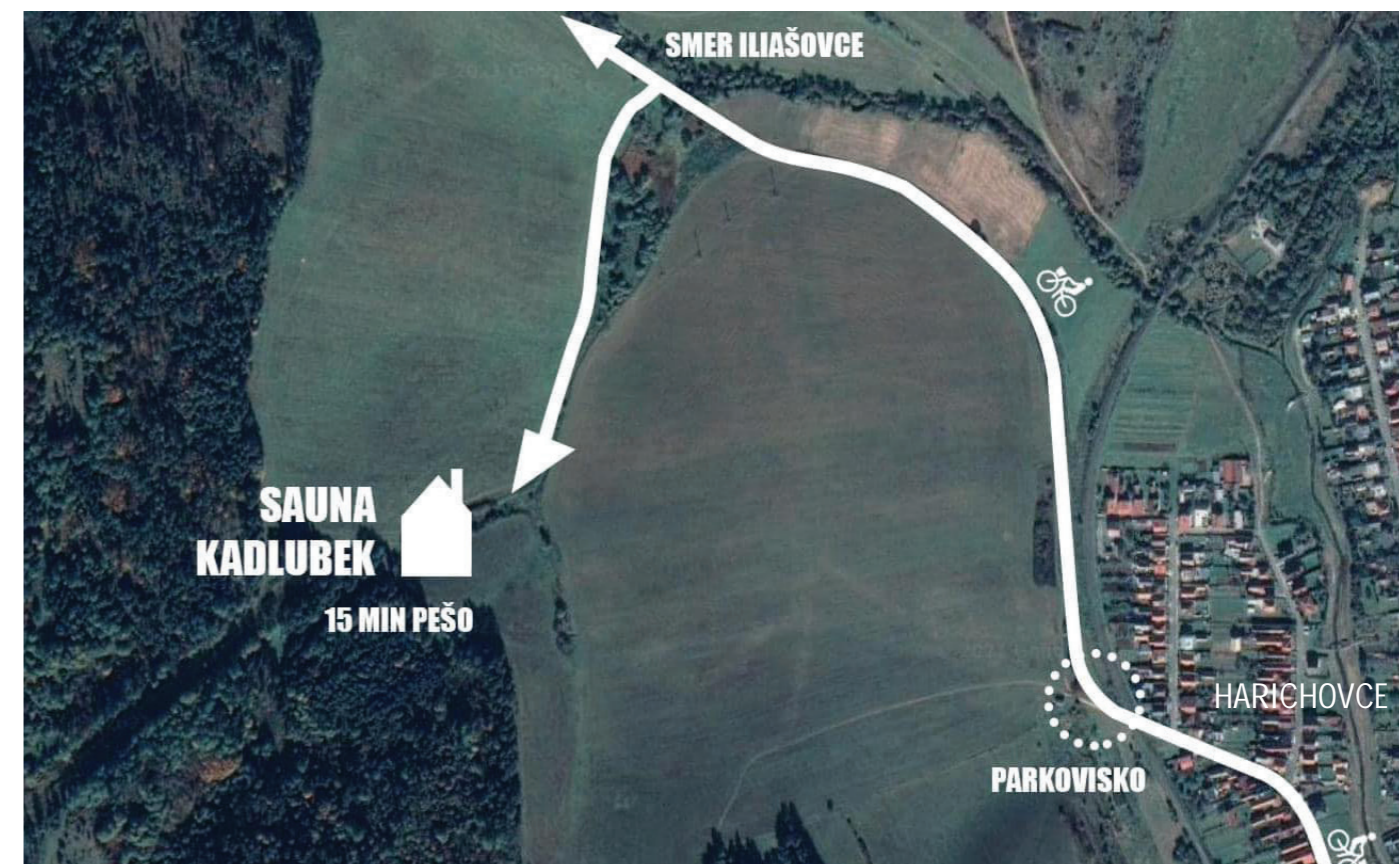
Kojšovská hoľa, Margecany, Jablonov nad Turňou
Nabíjačky na elektrobicykle

Žehra

Cyklistický Trailpark

Beňatina

Zipline

Kultúrny marec

Prvý jarný mesiac môžete prežiť aktívne, ale aj s knihou v ruke. Nechajte sa inšpirovať podujatiami župných kultúrnych zariadení.

10. 3. 2023 - 10. 9. 2023 Elemír Halász-Hradil 1873 - 1948

Výstava, ktorá sa otvorí v roku, kedy si pripomínáme 150. výročie narodenia Elemíra Halásza-Hradila, prezentuje viac ako 140 diel. Retrospektívne olejomaľby a kresby

prehodnocujú autorovu bohatú tvorbu. Pozrieť si ich môžete vo Východoslovenskej galérii v Košiciach.

26. 3. 2023 Medzinárodný deň hviezdárni a planetárií

Určite poznáte svetového astronóma, o ktorom sa hovorí, že zastavil Slnko a pohol Zemou. 550. výročiu narodenia poľského rodáka Mikuláša Kopernika bude venovaný aj tohtoročný deň hviezdárni a planetárií. Na dobrodružstvá láka Krajská hviezdárňa v Michalovciach, hviezdárne v Medzeve aj Rožňave a zapojí sa aj úsek astronómie,

ktorý je súčasťou Múzea a Kultúrneho centra južného Zemplína v Trebišove.

1. - 31. 3. 2023 Vyprázdni police svojej knižnice

Až do konca marca môžete navštíviť 5 knižníc v kraji, kde sa budú konať podujatia spojené s Marcom – mesiacom knihy. Ukážeme vám, že naše knižnice idú s dobou a menia sa na živé komunitné centrá. Nájdete v nich ekopolíčky, workshopy zamerané na upcycláciu a chýbať nebudú ani stretnutia so známymi autormi.

Viac informácií nájdete na webových stránkach a sociálnych sieťach kultúrnych organizácií Košického samosprávneho kraja.

Súťaž s tajničkou

Milí lúštitelia, správnu odpoveď z tajničky nám pošlite e-mailom na tajnicka@vucke.sk do **31. 3. 2023**. Vyhrať môžete externú power banku, multifunkčnú šatku, prenosný termo pohár a pero. Účastníci prihlásení sa do súťaže a splnením podmienok dávajú KSK svoj súhlas so spracovaním osobných údajov, ktorými sú poskytnuté identifikačné údaje účastníka súťaže (meno, priezvisko, e-mail, adresa trvalého pobytu, telefónne číslo). Tieto osobné údaje budú spracované výlučne na účely realizácie súťaže a odovzdania výhry. Výhercovia z predchádzajúceho čísla: **Štefan Drobný, Miroslava Róbová**.

Mesto Hallstatt je známe (tajnička 1 a 2), ktorá sa tu ťaží od doby bronzovej. V centre sú dva kostoly a miestna rarita v podobe kostnice, kde je uložených množstvo kostí a pomaľovaných (tajnička 3). Nad mestom sa nachádzajú najstaršie sol'ne (tajnička 4) v Európe.

Autor: Juraj Mitošinka	opatrne skúmať (zried.)	ženské meno	zužuj	vzorec jodidu rubidného	ión, po česky	autá (zdrob.)	Pomôcky: intimus, kos, Vel, anopia	Dominik (dom.)	počul (hovor.)	vec (z lat.)	skratka účastinnej spoločnosti	4. časť tajničky	odfal, odsekol
kúrením zohrejú (zastar.)							rúbaním poškodí						
1. časť tajničky							časadlom uhladiť kráčaľo						
skratka štátu Utah			dôverník (zastar.) páni (zo span.)								značka sodíka mľáčením získa zrno		
dym, čmud (bás.)				utišoval neprijímal tekutinu						skratka súhvezdia Plachty plod buka			
jedovatá rastlina					menšia loď opytovacie zámeno				EČV Bytče mazľavá hmota			malý paroh	druh lyží na slalom
víno (zdrob.)								zápal príušnic ostalo					
zraková porucha							bodnutím usmrtil hudobný štýl						
týkajúce sa ťavy						varením rozpúšťa pracujem s kosou							
Pomôcky: oidium, res, umbo, áron	pupeň (v med.)	rímske číslo 49	2. časť tajničky		drozd, po česky páchajú				koralový ostrov kúsok dreva, trieska				
skr. Spojených štátov amerických				preukáže poctu klamstvá, nepravdy						Izidor (dom.) obidva			
značka molybdénu			vľúdne, príveto rímske číslo 499								zn. pre túlium rímske číslo 4		
menej vzdialený							3. časť tajničky						
druh choroby viniča							Oravčanky						